

Gál Csaba ny. ezredes

KATONAI ÉS HADITECHNIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK A NAGYVILÁGBÓL

A SZERZŐRŐL:

Gál Csaba ny. ezredes, katonai szakíró (ORCID: 0000-0003-3881-8054; MTMT: 10087274)

2022-BEN HÉT NATO-TAGÁLLAM VÉDELMI KÖLTSÉGVETÉSE ÉRTE EL A GDP 2%-ÁT

Jens Stoltenberg NATO-főtitkár március 21-én ismertette a Szövetség 2022. évi jelentését, melyből kiderült, hogy ezen esztendőben a NATO-tagállamok összes védelmi kiadásai a jelek szerint meghaladták az 1 billió (ezermilliárd) dollárt, ami reálértékben 2,2%-os növekedést jelent az előző évhez viszonyítva.¹ A tagállamok közül heten – az Amerikai Egyesült Államok, Észtország, Görögország, Lettország, Lengyelország, Litvánia és az Egyesült Királyság – GDP-jük legalább 2%-át költötték védelemre, Franciaország és Horvátország pedig alig maradtak el ettől. Stoltenberg megjegyezte, hogy egy kicsit több országtól várták el ezt az eredményt, de néhány szövetséges esetében a GDP a várakozáson felül nőtt, ezért a védelmi kiadásaik nominális növekedése ellenére azok alatta maradtak a 2%-os szintnek. A jelenlegi általános 2%-os GDP-célt felülvizsgálják júliusban, a litvániai Vilniusban tartandó NATO-csúcstalálkozón. A szövetségeseknek közösen kell dönteniük egy új, hosszú távú kiadási célról, és a főtitkár egy „ambiciózus” szám mellett fog kiállni. Bár az orosz invázió hatására egész Európában nőttek a védelmi kiadások, a beszerzések nem tartottak lépést „a veszélyes világgal, amelyben élünk”, ezért Stoltenberg szerint a katonai kiadások növelése gyorsan valódi, kifizetett szerződéseket és konkrét felszereléseket kell hogy eredményezzen. Üdvözlendők a közös beszerzésekre vonatkozó, különböző formátumú kezdeményezések, mert ez segíthet a termelés gazdaságos gyártási mennyiségének elérésében.

A VÉDELMI KIADÁSOK 2022-BEN REKORDSZINTET ÉRTEK EL

A Stockholmi Nemzetközi Béke kutató Intézet (SIPRI)² április 24-én tette közzé³ a világ országainak 2022-ben védelmi célokra fordított kiadásairól szóló jelentését.⁴ Az előző évhez viszonyítva a világ védelmi kiadásai 3,7%-kal nőttek, és elérték a 2200 milliárd dollárt.

¹ Tim Martin: Only 7 NATO members hit alliance's 2 percent GDP defense spending target in 2022. Breaking Defense, 21. 03. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/03/only-7-nato-members-hit-alliances-2-percent-gdp-defense-spending-target-in-2022/> (Letöltés időpontja: 2023. 03. 31.)

² Stockholm International Peace Research Institute.

³ World military expenditure reaches new record high as European spending surges. SIPRI, 24. 04. 2023. <https://www.sipri.org/media/press-release/2023/world-military-expenditure-reaches-new-record-high-european-spending-surges> (Letöltés időpontja: 2023. 05. 14.)

⁴ Tim Martin: Global defense spending reaches 'record high' of \$2.2 trillion: SIPRI. Breaking Defense, 24. 04. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/04/global-defense-spending-reaches-record-high-of-2-2-trillion-sipri/> (Letöltés időpontja: 2023. 05. 03.)

A régiók közül Európában történt a legjelentősebb növekedés, 13%. Ennek oka az ukrajnai háború és a félelem az esetleges további orosz lépésektől. A korábbi keleti blokk országai közül 2014-et, vagyis a Krim félsziget orosz annektálását követően többen több mint duplájára növelték védelmi kiadásukat. A nyugat- és a közép-európai országok az összesen 345 milliárd dolláros védelmi kiadásokkal először lépték át az 1989-ben, a hidegháború utolsó évében ilyen célra költött összeget, és az 30%-kal haladja meg a 2013-as kiadásokat. A térség országai közül a legnagyobb növekedést az új NATO-tag Finnország érte el (36%), ezt követi Lettország (27%), Svédország (12%) és Lengyelország (11%), a legnagyobb összeget – 68,5 milliárd dollárt – pedig Nagy-Britannia költötte. Ebből becslések szerint 2,5 milliárdot Ukrajna kapott katonai segélyként. A világ országai közül – nem meglepetés, hogy – Ukrajna védelmi kiadásai nőttek a legnagyobb mértékben, 640%-kal. Az ország 2021-ben a GDP-je 3,2%-át költötte védelemre, 2022-ben pedig már 34%-át. Oroszország 2022-es védelmi kiadásait a jelentés 86,4 milliárd dollárra becsüli, ami 9,2%-os éves növekedést jelent. Az összeg az orosz GDP 4,1%-a, szemben az előző évi 3,7%-kal. Az Oroszország által 2022 végén nyilvánosságra hozott adatok alapján a SIPRI úgy értékeli, hogy az orosz védelmi kiadások 2022-ben 34%-kal nőttek az előző évhez viszonyítva.

A NÉMET HADERŐ TARACKOKAT VÁSÁROL AZ UKRAJNÁNAK ÁTADOTTAK RÉSZLEGES PÓTLÁSÁRA

Március végén a Krauss-Maffei Wegmann fegyvergyár 10 darab PzH 2000 típusú önjáró tarackágyú leszállítására kapott megrendelést a német haderőtől, hogy ezzel részben pótolják az Ukrajnának átadott 14 darab ilyen eszközt.⁵ A beszerzés költsége 184 millió euró. Az aláírt megállapodás további 18 darab ágyútarack beszerzését is előírja. A tervek szerint a megrendelt eszközökből a gyártó az első négy darabot 2024-ben, a többi hatot 2025-ben szállítja le. A PzH 2000 a német haderő fő közepes hatótávolságú tüzérségi fegyvere, 155 mm-es lövegének lőtávolsága – az alkalmazott löszertől függően – meghaladja a 40 km-t. Berlin bejelentette azt is, hogy 919 millió euró értékben további 227 darabot rendel a BAE Systems multinacionális hadiipari vállalat svédországi gyárában egy trilaterális – svéd–brit–német – program keretében gyártandó BV 410 (svéd típusjelzés) páncélozott szállítójárműből, melyek leszállítása 2025 és 2030 között várható. 2022 decemberében a három ország megállapodott abban, hogy a már jól bevált kétrészes, lánctalpas és úszóképes BvS10 szállítójárművet korszerűsítik, és közös beszerzésre 436 darabot gyártanak le belőle különböző – csapatszallító, logisztikai, sebesültszállító, parancsnoki stb. – változatokban. Ebből akkor Németország 140 eszköz beszerzését vállalta.

FINNORSZÁGNAK DÁVID PARITTYÁJÁRA IS SZÜKSÉGE VAN

Április 5-én Finnország bejelentette, hogy megvásárolja az amerikai–izraeli (Raytheon és Rafael) fejlesztésű *Dávid parittyája* elnevezésű, nagy hatótávolságú lég- és rakétavédelmi

⁵ Tim Martin: Germany signs \$201M contract for 10 PzH2000 howitzers to replenish stocks sent to Ukraine. Breaking Defense, 30. 03. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/03/germany-signs-201m-contract-for-10-pzh2000-howitzers-to-replenish-stocks-sent-to-ukraine/> (Letöltés időpontja: 2023. 04. 01.)

rendszer.⁶ A 316 millió eurós beszerzést követően a finn légvédelem hatásosan felléphet a 15 000 m-nél magasabban repülő légi célok ellen is, ugyanis ez volt a minimális követelmény a beszerzendő rendszerrel szemben. Az általános forgalmi adó nélkül mintegy 213 millió eurós finanszírozás fedezi a „főszerezést”, a maradék 103 millió euró pedig az „opciók” fedezete. Az opciók gyakorlásához külön határozatra lesz szükség. Az izraeli gyártónak a finnországi értékesítéshez még az Amerikai Egyesült Államok jóváhagyására is szüksége van. A rendszer Izraelben már működik. A Rafael vállalat szerint nagyon jók a rendszer rakétáinak repülési jellemzői és azok találati pontossága, többek között az új generációs keresőfejnek köszönhetően. A rendszer eredményesen bevethető a nagy hatótávolságú rakéták és a viszonylag lassú támadó robotrepülőgépek ellen is 40–300 km-es távolságban. A közel függőleges harci helyzetű szállító- és indítókonténer 12 darab elfogórakétát tartalmaz. Finnország és az izraeli védelmi minisztérium a szerződés részeként ún. „ellátásbiztonsági” kötelezettséget is kötött. Ezzel az izraeli fél vállalta, hogy a rendszer kritikus részegységeit a biztonsági helyzettől függetlenül biztosítja a finn fél számára. A megkötött szerződés tartalmaz egy további 216 millió eurós beszerzési lehetőséget is, erről a felek később külön döntenek.⁷ A *Dávid parittyája* rendszer Izraelben 2017 óta működik, de csak 2023. május 10-én délután esett át a tűzkeresztségen, amikor sikeresen megsemmisített egy, a Gázai övezetből indított rakétát.⁸

KANADA MEGERŐSÍTI A LETTORSZÁGBAN ÁLLOMÁSOZÓ ERŐI FEGYVERZETÉT

Március elején Anita Anand kanadai védelmi miniszter bejelentette, hogy országa újabb eszközökkel erősíti meg a NATO keleti szárnyán, Lettországbán települt mintegy 700 fős harccsoportjának fegyverzetét.⁹ A szükséges eszközök között páncéltörő fegyvereket, drónok elhárítására alkalmas, illetve légvédelmi eszközöket nevezett meg. 2023 közepén várható a páncéltörő eszközök és a kiképzéshez szükséges szimulátorok kiválasztása és azok megrendelése. 2023 végéig megtörténhet a kisméretű drónok elleni védelmet nyújtó rendszer beszerzését lehetővé tevő szerződés aláírása. Tervben van fixen telepített és járműre szerelt változat beszerzése is. A kanadai harccsoport légvédelmét hordozható, vállról indítható, közeli hatótávolságú rakétákkal tervezik megoldani. Az ezek beszerzésével kapcsolatos szerződés aláírására 2024 elején kerülhet sor. A három eszközcsoport várható beszerzési költségéről nincs adat. Kanadai erők 2017 óta állomásoznak Lettországbán.

⁶ Tim Martin: Finland approves \$345 million deal for David's Sling long range air defense system. Breaking Defense, 05. 04. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/04/finland-approves-345-million-deal-for-davids-sling-long-range-air-defense-system/> (Letöltés időpontja: 2023. 04. 07.)

⁷ New Long-Range Air Defence System for the Finnish Defence Forces. Ministry of Defence, 05. 04. 2023. <https://valtioneuvosto.fi/en/-/new-long-range-air-defence-system-for-the-finnish-defence-forces> (Letöltés időpontja: 2023. 04. 07.)

⁸ Inder Singh Bisht: Israel's David's Sling Air Defense System Makes First Operational Intercept. The Defense Post, 14. 05. 2023. <https://www.thedefensepost.com/2023/05/12/israels-davids-sling-air-defense/> (Letöltés időpontja: 2023. 05. 14.)

⁹ David Pugliese: Canada to buy anti-tank weapon, counter-drone tech for unit in Latvia. Defense News, 13. 03. 2023. <https://www.defensenews.com/global/the-americas/2023/03/13/canada-to-buy-anti-tank-weapon-counter-drone-tech-for-unit-in-latvia/> (Letöltés időpontja: 2023. 03. 31.)

LITVÁNIA TÖBB MINT 3 MILLIÁRD EURÓT KÖLTENE LŐSZEREKRE

A nemzetvédelmi rendszer tervezett fejlesztése részeként a litván Nemzetvédelmi Minisztérium több mint 3,1 milliárd eurót szándékozik az elkövetkező évtizedben katonai készletek, főként különböző kaliberű lőszer felhalmozására költeni.¹⁰ Az összeg a teljes éves védelmi költségvetés legalább 12%-át teszi ki, és a korábbi elképzelésekhez képest egyötödével bővül. Arvydas Anušauskas nemzetvédelmi miniszter szerint a képességfejlesztési szemlélet minőségi változása a fegyverkezési projektek komplex szemléletét hozza magával, ezért a honvédelmi célú élvonalbeli fegyverrendszerek és a hozzájuk tartozó lőszer beszerzése, valamint az elhelyezésükhöz és a karbantartásukhoz szükséges infrastruktúrafejlesztés is megtörténik. Az elmúlt évek kiemelt prioritásai közé tartozott a katonai készletek növelése, amire évről évre egyre nagyobb figyelmet és pénzügyi eszközöket fordítanak. Ez nemcsak a feszült regionális biztonsági helyzettel, hanem a litván fegyveres erők széles körű modernizációjával is összefügg. 2022 rekordév volt a készletezésben, a védelmi költségvetés közel egyötödét – 18,3%-át – költötték erre, míg 2021-ben 17,7%-át, 2020-ban pedig csak 11,2%-át. 2023-ban a készletezésre mintegy negyedmilliárd eurót – a megemelt védelmi költségvetés 13,4%-át – költik, ami nominálértékben kétszerese a 2020-ban erre a célra költött 115,6 millió eurónak. A készletek 90%-a lőszer, a fennmaradó 10%-ot különböző műszaki eszközök és robbanóanyagok teszik ki.

LETTORSZÁG KORSZERŰSÍTI PARTVÉDELMI RENDSZERÉT

Május 2-án az amerikai külügyminisztérium hozzájárult ahhoz, hogy Lettország kormánya mintegy 110 millió dollár értékben haditengerészeti csapásmérő rakétákon alapuló partvédelmi rendszert (NSM CDS¹¹) vásárolhasson.¹² Ennek alapján a lett haderő kaphat harcra és gyakorló rakétákat, indítókonténereket, kiképzést és egyéb kiképzési eszközöket, műszaki leírásokat, alkatrészeket, valamint logisztikai és programtámogatást stb. Az eszközök eladása „támogatja az Amerikai Egyesült Államok külpolitikai és nemzetbiztonsági céljait, valamint erősíti egy NATO-szövetséges biztonságát, ami fontos Európa politikai stabilitása és gazdasági fejlődése szempontjából”, ugyanakkor ez a lépés „nem fogja megváltoztatni a régió katonai egyensúlyát” és „nem lesz negatív hatással az Amerikai Egyesült Államok védelmi képességére”. A lett Védelmi Minisztérium szerint a partvédelmi rendszer korszerűsítésével kapcsolatos döntést a korábban tervezettnél öt évvel hozták előbbre. Az amerikai Raytheon és a norvég Kongsberg vállalatok által kifejlesztett NSM hatótávolsága mintegy 190 km, így a horizonton túli vízfelszíni célok támadására is alkalmas. A rendszer leszállítása 2025-ben várható.¹³

¹⁰ Lithuania plans to spend over EUR 3.1 billion for military stocks. Ministry of Defence, 27. 04. 2023. <https://defence-industry.eu/lithuania-plans-to-spend-over-eur-3-1-billion-for-military-stocks/> (Letöltés időpontja: 2023. 05. 03.)

¹¹ Naval Strike Missile Coastal Defense System.

¹² Latvia – Naval Strike Missile Coastal Defense System. Defense Security Cooperation Agency, 02. 05. 2023. <https://www.dsca.mil/press-media/major-arms-sales/latvia-naval-strike-missile-coastal-defense-system> (Letöltés időpontja: 2023. 05. 03.)

¹³ Jaroslaw Adamowski: Latvian government approves \$110 million Naval Strike Missile buy. Defense News, 05. 05. 2023. <https://www.defensenews.com/global/europe/2023/05/05/latvian-government-approves-110-million-naval-strike-missile-buy/> (Letöltés időpontja: 2023. 05. 14.)

GÖRÖGORSZÁG IZRAELI PÁNCÉLTÖRŐ RAKÉTÁKAT VÁSÁROL

Április 10-én Izrael bejelentette, hogy mintegy 400 millió dolláros megállapodást kötött Görögországgal Spike típusú irányított páncéltörő rakétarendszerek eladásáról.¹⁴ A rakéták szárazföldről, vízről és levegőből is alkalmazhatók, emellett már a világ 40 országában, köztük 19 EU-, illetve NATO-tagállamban is rendszeresítették őket. A görög Nemzetbiztonsági Tanács március 29-én hagyta jóvá 17 rakétarendszer és 340 rakéta vásárlását a szárazföldi erők, valamint 100 rakétát az AH-64A Apache helikopterek számára. A legújabb, 6. generációs Spike rakéta hatótávolsága levegőből indítva 50 km, szárazföldről 32 km.¹⁵ Görögország az utóbbi időszakban jelentős erőfeszítéseket tesz haderejének korszerű fegyverzettel történő ellátása érdekében. Ennek keretében Izraeltől drónokat, Franciaországtól Rafale repülőgépeket szerzett be, illetve amerikai segítséggel korszerűsíti az F-16 típusú repülőgépeit. Emellett jelezte az Amerikai Egyesült Államoknak legalább 20 darab F-35 típusú repülőgép beszerzése iránti igényét, valamint tervezi Leopard 2 harckocsijai korszerűsítését és Lynx páncélozott harcjárművek vásárlását.

AZ AMERIKAI ŪRERŐK 2023 NYARÁN TARTJÁK ELSŐ ŪRHADVISELÉSI GYAKORLATUKAT

Az Amerikai Egyesült Államok űrerői 2023 nyarán tervezik végrehajtani az első kimondottan űrhadviselési gyakorlatot *Red Skies* néven, jelentette be az Ūrkiképzési és Készenléti Parancsnokság (STARCOM¹⁶) parancsnoka.¹⁷ A STARCOM eddig két alkalommal hajtott végre *Black Skies* elnevezésű gyakorlatot, melyek során az elektronikai hadviselésre helyezték a hangsúlyt, és az amerikai űreszközök zavarás elleni védelmét gyakorolták. Az elsőre 2022 szeptemberében, a kéthetes másodikra (*Black Skies 23-1*) pedig 2023 elején került sor. Még 2023-ban végrehajtják a harmadik ilyen gyakorlatot is. A *Red Skies* előkészítéséhez a STARCOM kísérletet végzett „agresszor” egységekkel, amelyek együtt repültek a Millennium Space Systems által épített Tetra-1 kísérleti űrszondával a műholdak által szokásosan használt magasság feletti pályán. A műhold olyan manővereket hajtott végre, amelyek egy másik műhold megközelítését szimulálták. Az irányító állomány azt gyakorolta, hogy mit tehet akkor, ha a műholdat egy másik űreszköz megközelíti. A tapasztalatokat beépítik a *Red Skies* gyakorlatok tervezésébe. 2024-ben a gyakorlatsozrotat egy újabb változatát, a *Blue Skies* gyakorlatot fogják megrendezni, melynek során a kiberhadviselést, pontosabban az amerikai űreszközök ellenséges kibertámadás elleni védelmét fogják gyakorolni.

¹⁴ Abdelraouf Arnaout: Israel sells Greece guided anti-tank missiles worth \$400M. Anadolu Agency, 10. 04. 2023. <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/israel-sells-greece-guided-anti-tank-missiles-worth-400m/2868347#> (Letöltés időpontja: 2023. 04. 12.)

¹⁵ Inder Singh Bisht: Israel to Send Greece Spike Anti-Tank Systems for \$400 Million. The Defense Post, 12. 04. 2023. <https://www.thedefensepost.com/2023/04/12/israel-greece-spike-anti-tank/> (Letöltés időpontja: 2023. 05. 14.)

¹⁶ Space Training and Readiness Command.

¹⁷ Theresa Hitchens: Space Force to hold first 'orbital warfare' exercise this summer. Breaking Defense, 11. 05. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/05/space-force-to-hold-first-orbital-warfare-exercise-this-summer/> (Letöltés időpontja: 2023. 05. 17.)

FORRÓDRÓT LÉTESÜLT A KÍNAI ÉS A JAPÁN VÉDELMI MINISZTEREK KÖZÖTT

Japán a második világháború óta alkotmányosan semleges nemzet, de az elmúlt években egyre inkább törekedett katonai képességeinek fejlesztésére, korszerű támadóegységek beszerzésére, sőt semleges álláspontjának esetleges módosítására. Japán és Kína védelmi miniszterei május 15-én új katonai forródrótot avattak, amely a 2018 óta tartó válságok idején létrehozott tengeri és légi kommunikációs mechanizmusuk része.¹⁸ A vonal beüzemelése részeként a két védelmi miniszter mintegy 20 percig a forródróton cseréltek véleményt kétoldali és védelmi jellegű kapcsolatokról. A forródrót lehetőséget nyújt arra, hogy a térségben bekövetkező feszültségnövekedés esetén a felek rövid időn belül tisztázhassák a problémát, kereshessék annak megoldását. Tokió és Peking között 1972-ben létesült diplomáciai kapcsolat, és 2022-ben már Kína volt Japán legnagyobb kereskedelmi partnere mintegy 281 milliárd dolláros éves forgalommal. Ugyanakkor Kína haditengerészeti tevékenysége a térségben számos közeli ország számára kihívást jelent, Japán viszont Észak-Korea miatt a nyugati országok támogatását keresi, így elkezdődtek a tárgyalások a NATO-val is egy összekötő hivatal felállításáról.

TAJVAN VÁRJA A JAVELIN PÁNCÉLTÖRŐ RAKÉTÁKAT

Tajvan még 2019-ben, Trump elnöksége alatt kötött meg egy üzletet, amely amerikai páncéltörő rakéták beszerzésére irányult.¹⁹ Az abban szereplő 400 darab Javelin típusú páncéltörő rakéta leszállítása 2023 második felében kezdődik meg. Egy meg nem nevezett forrás szerint a szigetország 2023-ban a mennyiség felét, a többit 2024-ben kapja meg. Washington korábban felajánlotta Tajpejnek a rakéták gyártását is, de azok végül is amerikai gyárban készülnek. A Javelin mellett Tajvan 1700 darabot vásárol a TOW 2 rakéta nem huzalos, hanem rádióvezérlésű, RF jelű változatából. A Javelin a páncélozott célokat önvezérléssel közelíti meg, majd felülről támadja azokat – meglehetősen sikeresen. A Javelin és a TOW 2 RF is hatékonyan használható lehet egy esetleges kínai partraszállási kísérlet során a kisebb hajók és a már partra érkezett páncélozott harcjárművek ellen.

SZINGAPÚR HAT TÖBBCÉLÚ HADIHAJÓT SZEREZ BE

Szingapúr március végén megbízta a helyi ST Engineering Marine vállalatot, hogy szervezze meg hat hadihajó beszerzését és azok felszerelését külföldi partnerek bevonásával. A cél, hogy ezek többféle feladatot is végezzenek a városállam haditengerészetének állományában.²⁰ A hajók dán tervek alapján épülnek majd szingapúri hajóépítő gyárakban, hosszuk mintegy 137 m, szélességük kb. 19 m lesz. Várhatóan a francia Thales vállalat Sea Fire radarrendszerét

¹⁸ Chinese, Japanese Defense Ministers Open Hotline to 'Manage and Control' Crises. Sputnik International, 16. 05. 2023. <https://sputnikglobe.com/20230516/chinese-japanese-defense-ministers-open-hotline-to-manage-and-control-crisis-1110404682.html> (Letöltés időpontja: 2023. 05. 17.)

¹⁹ Taiwan set to start receiving Javelin missiles in 2023. Focus Taiwan, 31. 03. 2023. <https://focustaiwan.tw/politics/202303310016> (Letöltés időpontja: 2023. 04. 01.)

²⁰ Mike Yeo: Singapore buys six combat vessels that can serve as drone motherships. Defense News, 28. 03. 2023. <https://www.defensenews.com/naval/2023/03/28/singapore-buys-six-combat-vessels-that-can-serve-as-drone-motherships/> (Letöltés időpontja: 2023. 04. 07.)

kapják, légvédelmi rendszerük pedig a multinacionális MBDA vállalatcsoport Aster és VL Mica rakétáira épül. A svéd Saab cég fogja a többfunkciós hajók mesterséges intelligencia segítségével működő adatelemző képességét biztosítani. A Saab már eddig is részt vett a szingapúri haditengerészet part menti hajóinak tervezésében és gyártásában, és a két említett légvédelmi rakéta is megtalálható már a haditengerészet fegyverzetében. Az elképzelések szerint a hajók a hagyományos harci szerep mellett – a feladattól függően – szükség esetén alkalmasak lesznek személyzet nélküli repülőeszközök, vízfelszíni és víz alatti hajók hordozására is egyfajta erősokszorozóként.

GYÁRTÁSI HIBA EGY BRIT ANYAHAJÓNÁL

A brit Királyi Haditengerészet Prince of Wales repülőgép-hordozó hajója a 2019. decemberi szolgálatba állítása óta többet állt javítás miatt, mint amennyi időt aktív szolgálatban töltött.²¹ Parlamenti kérdésre válaszolva Ben Wallace brit védelmi miniszter elmondta, hogy hivatala vizsgálja, ki a felelős ezért, illetve kinek kell kifizetnie a becsült 31 millió dolláros javítási költséget, ami abból ered, hogy a hajó több mint 30 tonnás jobb oldali hajócsavar-tengelyénél szerelési hiba következtében 0,8–1 mm-es eltérést tapasztaltak. A Prince of Wales, a Queen Elizabeth-osztály második hajója 2022 augusztusában meghibásodott, egy nappal azt követően, hogy az angliai Portsmouth-ból gyakorlatra indult az Amerikai Egyesült Államokba. Ellenzéki felszólalásból kiderült, hogy a hajó összesen 411 napot töltött dokkban, és csak 267 napig volt hadra fogható. Egy korábbi missziót követően a repülőgép-hordozó hat hónapig állt javítás miatt, mert vízbetörés történt az egyik hajómotor kamrájában. A javítási költség akkor több mint 4 millió dollárt tett ki.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Adamowski, Jaroslaw: *Latvian government approves \$110 million Naval Strike Missile buy*. Defense News, 05. 05. 2023. <https://www.defensenews.com/global/europe/2023/05/05/latvian-government-approves-110-million-naval-strike-missile-buy/>
- Arnaout, Abdelraouf: *Israel sells Greece guided anti-tank missiles worth \$400M*. Anadolu Agency, 10. 04. 2023. <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/israel-sells-greece-guided-anti-tank-missiles-worth-400m/2868347#>
- Bisht, Inder Singh: *Israel to Send Greece Spike Anti-Tank Systems for \$400 Million*. The Defense Post, 12. 04. 2023. <https://www.thedefensepost.com/2023/04/12/israel-greece-spike-anti-tank/>
- Bisht, Inder Singh: *Israel's David's Sling Air Defense System Makes First Operational Intercept*. The Defense Post, 14. 05. 2023. <https://www.thedefensepost.com/2023/05/12/israels-davids-sling-air-defense/>
- Chinese, Japanese Defense Ministers Open Hotline to 'Manage and Control' Crises. Sputnik International, 16. 05. 2023. <https://sputnikglobe.com/20230516/chinese-japanese-defense-ministers-open-hotline-to-manage-and-control-crises-1110404682.html>

²¹ Tim Martin: *Millimeters cost millions: UK still to decide who 'should cough up' for \$31M aircraft carrier repair bill*. Breaking Defense, 17. 05. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/05/millimeters-cost-millions-uk-still-to-decide-who-should-cough-up-for-31m-aircraft-carrier-repair-bill/> (Letöltés időpontja: 2023. 05. 17.)

- Hitchens, Theresa: *Space Force to hold first 'orbital warfare' exercise this summer*. Breaking Defense, 11. 05. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/05/space-force-to-hold-first-orbital-warfare-exercise-this-summer/>
- Latvia – Naval Strike Missile Coastal Defense System. Defense Security Cooperation Agency, 02. 05. 2023. <https://www.dsca.mil/press-media/major-arms-sales/latvia-naval-strike-missile-coastal-defense-system>
- Lithuania plans to spend over EUR 3.1 billion for military stocks. Ministry of Defence, 27. 04. 2023. <https://defence-industry.eu/lithuania-plans-to-spend-over-eur-3-1-billion-for-military-stocks/>
- Martin, Tim: *Finland approves \$345 million deal for David's Sling long range air defense system*. Breaking Defense, 05. 04. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/04/finland-approves-345-million-deal-for-davids-sling-long-range-air-defense-system/>
- Martin, Tim: *Germany signs \$201M contract for 10 PzH2000 howitzers to replenish stocks sent to Ukraine*. Breaking Defense, 30. 03. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/03/germany-signs-201m-contract-for-10-pzh2000-howitzers-to-replenish-stocks-sent-to-ukraine/>
- Martin, Tim: *Global defense spending reaches 'record high' of \$2.2 trillion: SIPRI*. Breaking Defense, 24. 04. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/04/global-defense-spending-reaches-record-high-of-2-2-trillion-sipri/>
- Martin, Tim: *Millimeters cost millions: UK still to decide who 'should cough up' for \$31M aircraft carrier repair bill*. Breaking Defense, 17. 05. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/05/millimeters-cost-millions-uk-still-to-decide-who-should-cough-up-for-31m-aircraft-carrier-repair-bill/>
- Martin, Tim: *Only 7 NATO members hit alliance's 2 percent GDP defense spending target in 2022*. Breaking Defense, 21. 03. 2023. <https://breakingdefense.com/2023/03/only-7-nato-members-hit-alliances-2-percent-gdp-defense-spending-target-in-2022/>
- New Long-Range Air Defence System for the Finnish Defence Forces. Ministry of Defence, 05. 04. 2023. <https://valtioneuvosto.fi/en/-/new-long-range-air-defence-system-for-the-finnish-defence-forces>
- Pugliese, David: *Canada to buy anti-tank weapon, counter-drone tech for unit in Latvia*. Defense News, 13. 03. 2023. <https://www.defensenews.com/global/the-americas/2023/03/13/canada-to-buy-anti-tank-weapon-counter-drone-tech-for-unit-in-latvia/>
- Taiwan set to start receiving Javelin missiles in 2023. Focus Taiwan, 31. 03. 2023. <https://focus.taiwan.tw/politics/202303310016>
- World military expenditure reaches new record high as European spending surges. SIPRI, 24. 04. 2023. <https://www.sipri.org/media/press-release/2023/world-military-expenditure-reaches-new-record-high-european-spending-surges>
- Yeo, Mike: *Singapore buys six combat vessels that can serve as drone motherships*. Defense News, 28. 03. 2023. <https://www.defensenews.com/naval/2023/03/28/singapore-buys-six-combat-vessels-that-can-serve-as-drone-motherships/>